

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/1/2022
Identifikačné číslo spisu: 7096898149
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7096898149.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v konkurznej veci úpadcu: PROKOPY, spol. s r.o. Poprad, so sídlom nám. Sv. Egídia 64, Poprad, IČO: 31 665 853, za ktorého koná správca konkurznej podstaty JUDr. Jana Závodská, advokátka, Alžbetina 3, Košice, o ustanovení opatrovníka, na odvolanie JUDr. Michaely Kaszonyiovej, správcu so sídlom Žriedlová 3, Košice, IČO: 53 479 297, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 6. decembra 2021, č. k. 1K/402/1996-204, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 6. decembra 2021, č. k. 1K/402/1996-204, z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 6. decembra 2021, č. k. 1K/402/1996-204, rozhodol o ustanovení Jánovi Prokopy, nar. 30. júla 1959, bytom nám. Sv. Egídia 65/22, Poprad, opatrovníka JUDr. Michaelu Kaszonyiovú, adresa kancelárie Žriedlová 3, Košice, zo zoznamu správcov konkurznej podstaty vedenom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že uznesením z 8. decembra 1997, č. k. 1K/402/1996-14 súd vyhlásil na majetok dlžníka PROKOPY spol. s r.o. Poprad, so sídlom nám. Sv. Egídia 64, Poprad, IČO: 31 665 853 (ďalej tiež „úpadca“) konkurz a za správkyňu konkurznej podstaty ustanovil JUDr. Alenu Dávidíkovú so sídlom v Poprade. Uvedená správkyňa bola uznesením č. k. 1K/402/1996-32 z 29. januára 2004 zbavená funkcie správcu konkurznej podstaty a do tejto funkcie bol ustanovený Ing. Jaroslav Živčák, Hrabová 740/20, Svidník. Uznesením z 9. mája 2005, č. k. 1K/402/1996-59 zanikla funkcia správcu konkurznej podstaty Ing. Jaroslavovi Živčákovi a do funkcie nového správcu konkurznej podstaty bola ustanovená JUDr. Jana Závodská, advokátka, Alžbetina 3, Košice.

3. Súd prvej inštancie z obsahu spisu zistil, že štatutárny zástupca úpadcu, Ján Prokopy, bytom Nám. Sv. Egídia 65/22, Poprad, zásielky súdu nepreberá. Dňa 20. októbra 2021 mu bolo bezvýsledne doručované predvolanie na pojednávanie prostredníctvom polície. Dňa 12. novembra 2021 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru SR v Poprade, príslušné obvodné oddelenie, oznámilo súdu, že Ján Prokopy nebol zastihnutý na adrese trvalého bydliska a taktiež bolo zistené, že sa na uvedenej adrese nezdržiava, je na neznámom mieste, a preto mu nebolo možné doručiť zásielky súdu, čo sa opakovalo aj k dátumom 15. novembra 2021 a 7. decembra 2021.

4. Vzhľadom na uvedené okolnosti súd prvej inštancie, aplikujúc ustanovenie § 66d ods. 1 ZKV (t.j. zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov; pozn. najvyššieho súdu), uviedol, že určil štatutárnemu zástupcovi úpadcu Jánovi Prokopymu za opatrovníka JUDr. Michaelu Kaszonyiovú, zo zoznamu správcov konkurznej podstaty vedenom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

5. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote JUDr. Michaela Kaszonyiová, ako ustanovený opatrovník (ďalej len „odvolateľ“), odvolanie. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods. 1 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] a tiež, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP]. Tieto vady konania a rozhodnutia súdu prvej inštancie videl odvolateľ konkrétne v tom, že ho súd ustanovil za opatrovníka konateľovi úpadcu podľa § 66d ods. 1 ZKV, avšak konkurz bol vyhlásený uznesením z 8. decembra 1997, preto sa na toto konkurzné konanie vzťahujú ustanovenia ZKV v znení účinnom v čase vyhlásenia konkurzu a ZKV v tomto znení ustanovenie § 66d neobsahoval. Napadnuté uznesenie preto podľa odvolateľa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a je výsledkom aplikácie nesprávneho ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu. Odvolateľ ďalej uviedol, že ustanovenie § 66d bolo do ZKV zakomponované až novelou účinnou dňa 1. decembra 1998 a v zmysle prechodných ustanovení sa novela ZKV mala použiť na konania začaté pred nadobudnutím jej účinnosti, avšak len v prípade, ak súd nerozhodol o vyhlásení konkurzu. Naviac, aj po nadobudnutí účinnosti predmetnej novely ZKV, súd môže podľa § 66d ods. 1 ZKV ustanoviť opatrovníka výlučne právnickej osobe, a to len v prípade, že právnická osoba nemá ustanovený štatutárny orgán, čo nie je prípad úpadcu, ktorý má ustanoveného konateľa, a tým je Ján Prokopy. Z doslovného znenia výroku napadnutého uznesenia vyplýva, že odvolateľ bol ako opatrovník ustanovený fyzickej osobe, a nie úpadcovi - právnickej osobe.

6. Správca konkurznej podstaty úpadcu sa k odvolaniu nevyjadril.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) ako súd odvolací podľa § 470 ods. 4 CSP prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), v medziach dôvodov odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť.

8. Pokiaľ ide o splnenie podmienok prípustnosti odvolania, odvolací súd primárne skúmal danosť subjektívnej stránky prípustnosti odvolania, ktorá sa viaže na osobu odvolateľa a to, či napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie mohli byť negatívne dotknuté jeho práva. V predmetnej veci je odvolateľom správca zapísaný v zozname správcov vedených ministerstvom, ktorého konkurzný súd ustanovil za opatrovníka konateľovi úpadcu.

Keďže dovolateľ namieta nezákonnosť tohto rozhodnutia, pokiaľ by proti nemu nepodal odvolanie, musel by sa takýmto (nezákonným) rozhodnutím riadiť a funkciu opatrovníka vykonávať. Opatrovníkovi ustanovenému úpadcovi (právnickej osobe), patrí za výkon tejto funkcie odmena (§ 66d ods. 4, 5 ZKV), ak však ide o opatrovníka ustanoveného konateľovi úpadcu (fyzickej osobe), tak v takom prípade by pre

priznanie odmeny správcovi chýbal zákonný podklad. Preto aj z tohto hľadiska sa opatrovníka ním napadnuté rozhodnutie o jeho ustanovení týka a pokiaľ v danom prípade odvolateľ tvrdí nezákonnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, je potrebné, aby prostredníctvom ním podaného odvolania bol umožnený súdny prieskum dôvodnosti jeho odvolacích námietok. Z týchto dôvodov považoval odvolací súd za splnenú, okrem objektívnej stránky, aj subjektívnu stránku prípustnosti odvolania podaného uvedeným odvolateľom.

9. Z obsahu odvolania vyplýva, že odvolateľ vytýka napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie v podstate to, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pod nesprávnym právnym posúdením veci je potrebné rozumieť omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Podstatou námietok odvolateľa je, že súd prvej inštancie aplikoval v danom prípade nesprávnu právnú úpravu (§ 66d ods. 1 ZKV) a pokiaľ by aj podľa tejto právnej úpravy, účinnnej od 1. februára 1998, bolo možné o opatrovníctve v konkurznom konaní začatom v r. 1997 rozhodnúť, došlo k jej nesprávnej interpretácii na inak správne zistený skutkový stav.

11. Podľa ust. § 66d ods. 1 až 5 ZKV, ak právnická osoba, na ktorú bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu, nemá ustanoveného štatutárneho zástupcu, súd jej ustanoví opatrovníka. (1) Opatrovníkom nemôže byť ustanovený správca. (2) Súd rozhodne o odvolaní opatrovníka, ak právnická osoba uvedená v odseku 1 oznámi súdu, že ustanovila štatutárneho zástupcu. (3) O odmene opatrovníka rozhoduje súd bez návrhu. (4) Súd neprejedná konečnú správu do právoplatnosti opatrenia o odmene opatrovníka, ak bol ustanovený (5).

12. Preskúmaním veci v medziach odvolacích dôvodov zistil odvolací súd, že v predmetnom konkurznom konaní, vedenom Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 1K/402/1996, je úpadcom obchodná spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej jediným konateľom je v obchodnom registri, vedenom Okresným súdom Prešov (oddiel: Sro, vložka číslo: 880/P), aj aktuálne zapísaný Ing. Ján Prokopy, Nám. Sv. Egídia 65/22, Poprad. Z obsahu konkurzného spisu ďalej vyplýva, že súdu prvej inštancie sa tomuto štatutárnemu zástupcovi úpadcu opakovane nepodarilo doručiť súdne písomnosti, a to ani prostredníctvom polície, ktorá avizovala, že uvedený konateľ sa zrejme fakticky zdržiava na neznámej adrese pobytu.

13. Z hľadiska formulovaných odvolacích dôvodov bolo potrebné primárne zodpovedať otázku, či súd prvej inštancie pri vydaní napadnutého rozhodnutia o ustanovení opatrovníka vychádzal zo správnej právnej úpravy. Ustanovenie § 66d ods. 1 ZKV vo vyššie citovanom znení, o ktoré súd prvej inštancie oprel svoje rozhodnutie, vstúpilo do účinnosti

1. februára 1998, novelou ZKV uskutočnenou zákonom č. 12/1998 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní a o zmene a doplnení ďalších zákonov. V zmysle prechodného ustanovenia § 70a ods. 1 tejto zákonnej úpravy, konania začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona súd dokončí podľa doterajších právnych predpisov, ak ďalej nie je ustanovené inak. Z ustanovenia § 70a ods. 3 veta pred bodkočiarkou cit. zákona výslovne vyplýva, že ustanovenie § 66d sa vzťahuje aj na konania uvedené v odseku 1.

Pokiaľ teda v posudzovanom prípade došlo k začatiu konkurzného konania v dobe pred 1. februárom 1998, pričom k vyhláseniu konkurzu na majetok dlžníka PROKOPY, spol. s r.o. Poprad, so sídlom v Poprade, nám. Sv. Egídia 64, IČO: 31 665 853, došlo uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 1K 402/96-14 zo dňa 8. decembra 1997, tak uvedené prechodné ustanovenia (§ 70a ods. 1 a 3 ZKV) je potrebné vykladať tak, že ustanovenie § 66d ZKV je od 1. februára 1998 aplikovateľné aj v konaniach, v ktorých došlo k začatiu konkurzného konania pred 1. februárom 1998. V prípade dotknutých prechodných ustanovení ZKV ide o prípad úpravy režimu časovej koexistencie starej a novej úpravy ZKV, pri zachovaní princípu aretroaktivity právnych noriem. Taká úprava je akceptovateľná

aj z hľadiska dodržania ústavného rámca procesných pravidiel súdneho konania (čl. 46 ods. 4 Ústavy SR), ktoré sú obsiahnuté v rámci osobitnej úpravy konkurzného konania podľa ZKV. Z tohto hľadiska teda samotným použitím ustanovenia § 66d ods. 1 ZKV nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, ktoré malo podľa odvolateľky spočívať v tom, že v konkurznom konaní, ktoré začalo pred 1. februárom 1998, s rozhodnutím o vyhlásení konkurzu dňa 8. decembra 1997, súd prvej inštancie pri rozhodovaní o ustanovení opatrovníka (6. decembra 2021) nemohol aplikovať právnu normu, ktorá bola zákonodarcom prijatá s účinnosťou od 1. februára 1998, pričom ZKV v znení do 31. januára 1998 inštitúit opatrovníka právnickej osobe, ktorá nemá ustanoveného štatutárneho zástupcu, neupravoval.

14. Pokiaľ však ide o interpretáciu tu aplikovanej právnej normy na skutkový a procesný stav v danej veci, tak odvolací súd musel konštatovať, že námietky odvolateľa boli opodstatnené. Konkurzný súd napadnutým rozhodnutím, vychádzajúc zo znenia jeho výrokovej časti, ktorá je pre odvolanie určujúca, ustanovil opatrovníka podľa § 66d ods. 1 ZKV „Jánovi Prokopy“, teda fyzickej osobe a v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že opatrovníka (odvolateľa) určil „štatutárnemu zástupcovi úpadcu“, keď predtým konštatoval, že mu nebolo možné opakovane doručiť písomnosti súdu. Z dikcie ustanovenia § 66d ods. 1 ZKV však jasne vyplýva, že opatrovníka zo zoznamu správcov vedeného ministerstvom je možné ustanoviť

len v prípade, ak právnická osoba, na ktorú bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu, nemá ustanoveného štatutárneho zástupcu. Ide teda o prípad, v ktorom musia byť pre ustanovenie opatrovníka súdom v konkurznom konaní splnené kumulatívne splnené tri podmienky, a to: 1/ ide o opatrovníka právnickej osobe, 2/ na ktorú bol podaný návrh na vyhlásenie konkurzu a 3/ ktorá nemá ustanoveného štatutárneho zástupcu. V prípade subjektu, ktorému bol tu ustanovený opatrovník, však ide 1/o fyzickú (nie právnickú) osobu, 2/ konkurzný návrh bol podaný na spoločnosť PROKOPY spol. s r.o. Poprad, nie na Jána Prokopyho a 3/ spoločnosť PROKOPY spol. s r.o., Poprad, podľa údajov v príslušnom obchodnom registri má ustanoveného štatutárneho zástupcu, ktorým je práve Ján Prokopy, ako jediný v registri zapísaný konateľ. Ani jedna z uvedených zákonných podmienok pre možnosť ustanovenia opatrovníka v zmysle § 66d ods. 1 ZKV teda v danom prípade splnená nebola. Keďže odvolací súd prijal záver o opodstatnenosti odvolania z dôvodu nesprávneho právného posúdenia veci

[§ 365 ods. 1 písm. h) CSP], preto napadnuté rozhodnutie za aplikácie § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP).

15. Odvolací súd vo vzťahu k ďalšiemu postupu súdu prvej inštancie v konkurznom konaní na majetok úpadcu PROKOPY spol. s r.o., Poprad, z hľadiska rozhodovania v zmysle § 66d ods. 1 ZKV nemôže uviesť žiadne pokyny, a to vzhľadom na dôvody, pre ktoré došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o ustanovení opatrovníka („Jánovi Prokopy“).

Právnym názorom, ktorý odvolací súd tu vyslovil k interpretácii ust. § 66d ods. 1 ZKV, je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2, 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie môže podať dovolanie strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 424 CSP a § 427 ods. CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ a b/ CSP).